

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و
دولت جمهوری غنا که به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود و در جلسه علنی روز
سه شنبه مورخ ۱۳۹۱/۱/۱۵ مجلس عیناً به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال
می گردد.

۸
علی لاریجانی

لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری غنا

ماده واحده- موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری غنا به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری غنا

مقدمه

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری غنا که از این پس «طرفهای متعاقد» نامیده می‌شوند؛
با علاقمندی به تحکیم همکاریهای اقتصادی در جهت تأمین منافع هر دو دولت؛
با هدف ایجاد شرایط مساعد برای سرمایه‌گذاری بیشتر اشخاص حقیقی و حقوقی یک طرف متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر؛
با تأیید لزوم تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاریهای اشخاص حقیقی و حقوقی طرفهای متعاقد در قلمرو یکدیگر؛
به شرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱ - تعاریف

از نظر این موافقتنامه معانی اصطلاحات به کار رفته در آن به شرح زیر خواهد بود:
۱- اصطلاح «سرمایه‌گذاری» عبارت از هر نوع مال یا دارایی است که توسط سرمایه‌گذاران یکی از طرفهای متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر و طبق قوانین و

مقررات طرف متعاقد اخیرالذکر (که از این پس طرف متعاقد سرمایه‌پذیر خوانده می‌شود) به کار گرفته شود و به‌ویژه اما نه منحصرأ شامل موارد زیر است:

الف- اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مربوط به آنها از قبیل رهن، حق حبس و وثیقه
ب- سهام، سهم الشرکه و اوراق قرضه یک شرکت و هر شکل دیگر از مشارکت در یک شرکت

پ- حق نسبت به پول یا هرگونه عملیاتی که به موجب قرارداد دارای ارزش اقتصادی باشد

ت- حقوق مالکیت معنوی از قبیل حق الاختراع، نمونه‌های بهره‌وری، طرحها یا نمونه‌های صنعتی، علائم و اسامی تجاری، فرآیندهای فنی، دانش فنی

ث- حقوق تجاری اعطاء شده به موجب قانون یا قرارداد از جمله حق اکتشاف، توسعه، استخراج یا بهره‌برداری از منابع طبیعی

هرگونه تغییر در شکل سرمایه‌گذاری داراییها تأثیری در ماهیت آنها به‌عنوان سرمایه‌گذاری نخواهد داشت مشروط به این‌که تغییرات مذکور مغایر قوانین طرف متعاهدی که در قلمرو آن سرمایه‌گذاری صورت پذیرفته، نباشد.

۲- اصطلاح «سرمایه‌گذاران» عبارت از اشخاص زیر است که در چهارچوب این موافقتنامه در قلمرو طرف متعاقد دیگر سرمایه‌گذاری کنند:

الف- اشخاص حقیقی که به موجب قوانین هر یک از طرفهای متعاقد اتباع آن طرف متعاقد به‌شمار آیند.

ب- اشخاص حقوقی از قبیل شرکتهای، بنگاهها، مؤسسات و انجمنهای هریک از طرفهای متعاقد که برابر قوانین آن طرف متعاقد تشکیل یا تأسیس شده باشند و مقر یا فعالیت اقتصادی اصلی آنها در قلمرو آن طرف متعاقد قرار داشته باشند.

۳- اصطلاح «عواید» به معنی وجوهی است که به‌طور قانونی از سرمایه‌گذاران حاصل شده باشد از جمله سود حاصل از سرمایه‌گذاری، سودسهم، کارمزد و حق الامتیاز

۴- اصطلاح «قلمرو»:

الف- در مورد جمهوری اسلامی ایران به معنی قلمرو جمهوری اسلامی ایران از جمله مناطق دریایی و نیز فلات قاره، بستر دریا، زیر بستر آن، فضای بالای آنها و مناطق انحصاری اقتصادی تا حدی که جمهوری اسلامی ایران بر آنها اعمال حاکمیت یا صلاحیت می نماید.

ب- در مورد جمهوری غنا به معنی قلمرو فعلی جمهوری غنا از جمله دریای سرزمینی و هر منطقه دریایی واقع شده ورای دریای سرزمینی غنا که به موجب قوانین ملی غنا و طبق حقوق بین الملل به عنوان منطقه ای بوده است یا در آینده تعیین خواهد شد که غنا می تواند در رابطه با بستر و زیر بستر و منابع طبیعی اعمال حق نماید.

۵- اصطلاح «ارزی که آزادانه قابل تبدیل باشد» به معنی ارزی است که به صورت گسترده در پرداختهای معاملات بین المللی استفاده می شوند و به طور گسترده در بازارهای اصلی ارزی بین المللی معامله می شود.

ماده ۲ - تشویق و پذیرش سرمایه گذاری

۱- هر یک از طرفهای متعاقد اشخاص حقیقی و حقوقی خود را به سرمایه گذاری در قلمرو طرف متعاقد دیگر تشویق خواهد کرد.

۲- هر یک از طرفهای متعاقد در حدود قوانین و مقررات خود زمینه مناسب را جهت جلب سرمایه گذاری اشخاص حقیقی و حقوقی طرف متعاقد دیگر در قلمرو خود فراهم خواهد آورد.

۳- هر یک از طرفهای متعاقد با رعایت قوانین و مقررات خود نسبت به پذیرش سرمایه گذاریهای مزبور اقدام خواهد کرد و مقامات مربوط آن کلیه مجوزها یا پروانه های لازم را، حسب مورد، جهت تحقق سرمایه گذاریهای مزبور اعطاء خواهند کرد.

ماده ۳ - حمایت از سرمایه‌گذاری

۱- سرمایه‌گذارها و یا عواید سرمایه‌گذاران هریک از طرفهای متعاقد از رفتار منصفانه و عادلانه و از حمایت و امنیت کامل قانونی در قلمرو طرف متعاقد دیگر برخوردار خواهند شد.

۲- هیچ‌یک از طرفهای متعاقد نباید به هیچ‌وجه به وسیله اقدامات غیرمنطقی یا تبعیض‌آمیز به مدیریت، استفاده، بهره‌مندی یا فروش سرمایه‌گذارهای سرمایه‌گذاران طرف متعاقد دیگر در قلمرو خود آسیب وارد نماید.

ماده ۴ - رفتار ملی و رفتار کامله‌الوداد

۱- هر یک از طرفهای متعاقد در قلمرو خود نسبت به سرمایه‌گذاران طرف متعاقد دیگر رفتاری را اعمال خواهد نمود که از رفتار اعمال شده در شرایط مشابه نسبت به سرمایه‌گذارهای سرمایه‌گذاران خود یا سرمایه‌گذاران هر دولت ثالث نامساعدتر نباشد.

۲- هیچ‌یک از طرفهای متعاقد نباید در قلمرو خود سرمایه‌گذاران طرف متعاقد دیگر را در مورد مدیریت، نگهداری، استفاده، بهره‌مندی یا فروش سرمایه‌گذارهای آنها مشمول رفتاری نماید که از رفتار اعمال شده در شرایط مشابه نسبت به سرمایه‌گذاران خود یا سرمایه‌گذاران هر دولت ثالث نامساعدتر باشد.

ماده ۵ - استثنائات عدم تبعیض

اعمال رفتاری که از رفتار اعمال شده نسبت به سرمایه‌گذاران هر یک از طرفهای متعاقد یا هر دولت ثالث نامساعدتر نباشد، یک طرف متعاقد را ملزم به اعطاء منافع حاصل از هر نوع رفتار، اولویت یا هر مزیت ناشی از موافقتنامه موجود یا آتی راجع به تأسیس منطقه آزاد تجاری، اتحادیه گمرکی، بازار مشترک یا سازمان منطقه‌ای مشابه و

یا به موجب ترتیبات مربوط به اجتناب از اخذ مالیات مضاعف به سرمایه‌گذاران طرف
متعاقد دیگر نخواهد نمود.

ماده ۶ - مصادره و جبران خسارت

۱- سرمایه‌گذارهای سرمایه‌گذاران هر یک از طرفهای متعاقد ملی، مصادره و
سلب مالکیت نخواهد شد یا تحت تدابیری با آثار مشابه ملی شدن، مصادره یا سلب
مالکیت توسط طرف متعاقد دیگر قرار نخواهد گرفت مگر زمانی که اقدامات مزبور
برای اهداف عمومی به موجب فرآیند قانونی به روش غیر تبعیض‌آمیز و در مقابل
پرداخت غرامت کافی و مؤثر انجام پذیرد.

۲- میزان جبران خسارت باید معادل ارزش عادلانه بازار سرمایه‌گذاری بلافاصله
قبل از اقدام به ملی شدن، مصادره یا سلب مالکیت یا آگاهی عمومی از آنها، هر کدام که
زودتر است، باشد.

۳- میزان خسارات باید بدون تأخیر غیرموجه به ارزی که آزادانه قابل تبدیل باشد
پرداخت شود. هرگونه تأخیر در پرداخت خسارت باید توسط طرف مصادره‌کننده
پرداخت شود. چنانچه خسارت ظرف سه ماه از تاریخ مصادره پرداخت نشود، شامل
خسارت تأدیه پرداخت یا هزینه مالی، هر کدام که قابل انجام باشد، به نرخهای تجاری
تا تاریخ پرداخت خواهد شد.

ماده ۷ - جبران خسارت

سرمایه‌گذاران هر یک از طرفهای متعاقد که سرمایه‌گذارهای آنها به علت جنگ یا
مخاصمه مسلحانه دیگر، انقلاب یا حالت اضطراری مشابه در قلمرو طرف متعاقد دیگر
دچار خسارت شود، در خصوص خسارت، اعاده مال و پرداخت غرامت در رابطه با

زیانهای مزبور از رفتاری برخوردار خواهند شد که از رفتار اعمال شده طرف متعاقد دیگر نسبت به سرمایه‌گذاران خود یا سرمایه‌گذاران هر کشور ثالث نامساعدتر نباشد.

ماده ۸ - بازگشت و انتقال

۱- هر یک از طرفهای متعاقد، طبق قوانین و مقررات خود از جمله موارد مربوط به پرداخت هرگونه مالیات و دیگر هزینه‌های معوقه و قابل پرداخت با حسن نیت به سرمایه‌گذاران طرف متعاقد دیگر اجازه خواهد داد که انتقال آزاد موارد زیر در مورد سرمایه‌گذاریهای آنها انجام پذیرد:

الف- عواید

ب- مبالغ حاصل از فروش و یا تصفیه تمام یا قسمتی از سرمایه‌گذاری

پ- حق‌الامتیازها و حق‌الزحمه‌های مربوط به قرارداد انتقال فناوری

ت- مبالغ پرداخت شده به موجب مواد (۶) و (۷) این موافقتنامه

ث- اقساط وامهای مربوط به سرمایه‌گذاری

ج- حقوق ماهیانه و دستمزدهای دریافتی توسط کارکنان سرمایه‌گذار که پروانه کار مرتبط با آن سرمایه‌گذاری در قلمرو طرف متعاقد سرمایه‌پذیر را دارا باشند.

چ- وجوه پرداختی ناشی از تصمیم مرجع مذکور در ماده (۱۲)

۲- انتقالات فوق باید به ارزی که آزادانه قابل تبدیل باشد و به نرخ رایج تبدیل طبق مقررات ارزی حاکم در تاریخ انتقال انجام پذیرد.

ماده ۹ - جانشینی

هر گاه یکی از طرفهای متعاقد یا مؤسسه تعیین شده توسط آن در چهارچوب یک نظام قانونی به لحاظ پرداختی که به موجب یک قرارداد بیمه یا تضمین خطرات غیرتجاری یک سرمایه‌گذاری به عمل آورده جانشین سرمایه‌گذار شود:

- الف- جانشینی مزبور توسط طرف متعاقد دیگر معتبر شناخته خواهد شد.
- ب- جانشین مستحق حقوقی بیش از آنچه که سرمایه‌گذار استحقاق آن را داشته است، نخواهد بود.
- پ- اختلافات میان جانشین و طرف متعاقد سرمایه‌پذیر بر اساس ماده (۱۲) این موافقتنامه حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۰ - رعایت تعهدات

هر یک از طرفهای متعاقد رعایت تعهداتی را که در ارتباط با سرمایه‌گذاریهای اشخاص حقیقی یا حقوقی طرف متعاقد دیگر تقبل نموده است، تضمین می‌نماید.

ماده ۱۱ - دامنه شمول موافقتنامه

- ۱- در مورد جمهوری اسلامی ایران، این موافقتنامه در مورد سرمایه‌گذاریهایی اعمال می‌شود که به تصویب مرجع صلاحیتدار آن برسد. مرجع صلاحیتدار جمهوری اسلامی ایران سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران یا هر مرجع دیگری است که جایگزین آن شود.
- ۲- در مورد جمهوری غنا، این موافقتنامه نسبت به سرمایه‌گذاریهایی اعمال خواهد شد که براساس قوانین و مقررات حاکم آن ثبت شده باشند.
- ۳- این موافقتنامه در مورد همه سرمایه‌گذاریهایی اعمال می‌شود که قبل یا بعد از لازم‌الاجراء شدن آن توسط سرمایه‌گذاران هر یک از طرفهای متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر انجام شده باشد. در هر صورت، مفاد این موافقتنامه نباید نسبت به دعاوی ناشی از رویدادهایی که به وقوع پیوسته یا دعاوی که قبل از لازم‌الاجراء شدن آن حل و فصل شده است اعمال شود.

ماده ۱۲- حل و فصل اختلافات میان یک طرف متعاقد و سرمایه‌گذار طرف

متعاقد دیگر

۱- اگر هر اختلافی بین طرف متعاقد سرمایه‌پذیر و یک یا چند سرمایه‌گذار طرف متعاقد دیگر درباره یک سرمایه‌گذاری بروز کند، طرف متعاقد سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) مزبور در ابتداء تلاش خواهند کرد که اختلاف را به صورت دوستانه از طریق مذاکره و مشاوره حل و فصل کنند.

۲- چنانچه طرف متعاقد سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) مزبور نتوانند ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ ادعا توسط یک طرف به دیگری به توافق برسند، سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) مربوطه می‌تواند اختلاف را به هریک از موارد زیر ارجاع نماید:

الف- دادگاه ذیصلاحی که در قلمرو آن سرمایه‌گذاری انجام پذیرفته است، یا
ب- مرکز بین‌المللی حل و فصل اختلافات سرمایه‌گذاری (ایکسید) که توسط کنوانسیون حل و فصل اختلافات سرمایه‌گذاری بین دولتها و اتباع دولتهای دیگر که در تاریخ ۱۳۴۳/۱۲/۲۸ هجری شمسی برابر با ۱۸ مارس ۱۹۶۵ میلادی در واشنگتن برای امضاء مفتوح شده، تشکیل شده است در صورتی که هر دو طرف متعاقد عضو این کنوانسیون باشند، یا

پ- دیوان داوری موردی که به موجب یک توافق خاص بین طرفها تشکیل شود، یا
ت- دیوان داوری موردی که به موجب قواعد داوری کمیسیون حقوق تجارت بین‌الملل سازمان ملل متحد تشکیل شود.

۳- هیأت داوری با توجه به سایر مواردی که طرفهای متعاقد توافق نموده‌اند آیین و محل داوری را تعیین خواهند نمود.

۴- تصمیمات هیأت داوری برای طرفهای متعاقد قطعی و لازم‌الاتباع است.

ماده ۱۳ - حل و فصل اختلافات بین طرفهای متعاقد

- ۱- اختلافات بین طرفهای متعاقد در رابطه با تفسیر یا اجراء این موافقتنامه ابتداء باید از طریق مجاری دیپلماتیک حل و فصل شود.
- ۲- اگر اختلاف بین طرفهای متعاقد بدین ترتیب ظرف شش ماه حل نشود، هر یک از طرفها می تواند طبق قوانین و مقررات خود ضمن ارسال اطلاعیه به طرف متعاقد دیگر، اختلاف را به یک دیوان داوری ارجاع نماید.
- ۳- دیوان داوری مزبور برای هر یک از موارد به شرح زیر تشکیل خواهد شد. ظرف دو ماه پس از دریافت درخواست برای داوری، هر طرف متعاقد یک عضو دیوان را تعیین خواهد نمود. سپس آن دو عضو یک تبعه کشور ثالث را که با تأیید دو طرف متعاقد به عنوان سرداور دیوان تعیین خواهد شد انتخاب می نمایند. سرداور باید ظرف دو ماه پس از تاریخ انتصاب دو عضو دیگر تعیین شود.
- ۴- اگر ظرف مدت تعیین شده در بند (۳) این ماده انتصابات لازم انجام نشود هر طرف متعاقد می تواند، در صورت نبودن توافقی دیگر، از رئیس دیوان بین المللی دادگستری دعوت نماید که انتصابات لازم را به عمل آورد. اگر رئیس دیوان تبعه یکی از طرفهای متعاقد یا به نحو دیگری از انجام وظیفه مذکور معذور باشد، از معاون رئیس دعوت خواهد شد تا انتصابات لازم را انجام دهد. اگر معاون رئیس نیز تبعه یکی از طرفهای متعاقد یا از انجام وظیفه مذکور معذور باشد، از عضو ارشد دیوان بین المللی دادگستری که تبعه هیچ یک از طرفهای متعاقد نباشد، برای انجام انتصابات لازم دعوت به عمل خواهد آمد.
- ۵- دیوان داوری با اکثریت آراء اتخاذ تصمیم خواهد کرد. تصمیمات دیوان برای هر دو طرف متعاقد قطعی است. هر طرف متعاقد باید هزینه های عضو خود در دیوان و نمایندگی خود در مراحل داوری را بپردازد، هزینه سرداور و سایر هزینه ها باید به طور مساوی توسط طرفهای متعاقد تقبل شود. در هر صورت، دیوان می تواند، به تشخیص

خود، تعیین کند که سهم بیشتری از هزینه‌ها توسط یک طرف متعاقد پرداخت گردد، و این حکم برای هر دو طرف متعاقد لازم الاتباع خواهد بود.
۶- هیأت داوری با توجه به سایر مواردی که طرفهای متعاقد توافق نموده‌اند آیین و محل داوری را تعیین خواهد نمود.

ماده ۱۴- اصلاحات

پس از لازم‌الاجراء شدن این موافقتنامه یا در هر زمان پس از آن، مفاد این موافقتنامه می‌تواند به نحوی که بین طرفهای متعاقد توافق می‌شود اصلاح گردد. لازم‌الاجراء شدن هریک از این اصلاحات براساس ماده (۱۶) خواهد بود.

ماده ۱۵- اعمال سایر قواعد

اگر قوانین هریک از طرفهای متعاقد یا تعهدات ناشی از حقوق بین‌المللی موجود یا آتی از این پس بین طرفهای متعاقد علاوه بر این موافقتنامه شامل قواعد عام یا خاصی باشد که سرمایه‌گذاریهای سرمایه‌گذاران طرف متعاقد دیگر را مستحق برخورداری از رفتاری مساعدتر از آنچه که در این موافقتنامه پیش‌بینی شده نماید، این قواعد تا حدی که برای سرمایه‌گذار مساعدتر باشد بر این موافقتنامه حاکم خواهد بود.

ماده ۱۶- لازم‌الاجراء شدن، مدت و خاتمه

- ۱- این موافقتنامه طبق قوانین و مقررات هر یک از طرفهای متعاقد به تصویب مراجع صلاحیتدار آنها خواهد رسید.
- ۲- هر طرف متعاقد، طرف متعاقد دیگر را از انجام تشریفات تصویب در قلمرو خود برای لازم‌الاجراء شدن این موافقتنامه مطلع خواهد نمود. این موافقتنامه سی روز پس از تاریخ اطلاعیه مؤخر لازم‌الاجراء خواهد شد.

۳- این موافقتنامه برای مدت ده سال لازم الاجراء خواهد بود و پس از انقضای دوره اولیه همچنان لازم الاجراء خواهد بود مگر آنکه هر یک از طرفهای متعاقد طرف متعاقد دیگر را به طور کتبی از تصمیم خود مبنی بر خاتمه این موافقتنامه مطلع سازد. اطلاعیه فسخ یک سال پس از تاریخ اطلاعیه نافذ خواهد شد.

۴- در مورد سرمایه‌گذاریهای انجام شده قبل از تاریخ فسخ، مفاد این موافقتنامه همچنان برای یک دوره ده ساله از تاریخ فسخ آن مجری خواهد بود.

ماده ۱۷- زبان و تعداد متون

این موافقتنامه شامل یک مقدمه و هفده ماده در اکرا در تاریخ ۲۰ مرداد ۱۳۸۹ هجری شمسی برابر با ۱۱ آگوست ۲۰۱۰ میلادی در دو نسخه به زبانهای فارسی و انگلیسی منعقد شده و هر دو متن از اعتبار یکسان برخوردار می‌باشند.

در تأیید مراتب فوق امضاءکنندگان زیر از سوی دولتهای مربوط خود این موافقتنامه را امضاء نموده‌اند.

از طرف	از طرف
دولت جمهوری غنا	دولت جمهوری اسلامی ایران

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه، شامل مقدمه و هفده ماده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ پانزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و نود و یک مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

علی لاریجانی